
NŐK VILÁGA.

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY MELLÉKLAJPA.

FŐMUNKATÁRSOK: FANGHNÉ GYUJTÓ IZABELLA, PERCZELNÉ
KOZMA FLÓRA, RAFFAJ IRMA.

A „Nők Világa“ kézimunka sorsjátékáról.

Az öt kenyér és két hal legendája — melyet multkori czikemben, a mi kézimunka sorsjátékunkra vonatkozólag — felhoztam, fényesebben bevált, mint a hogy remélhattük volna. Legvérmesebb reményeink száz tárgyig mentek és ime három darab hijján 200 nyemreménytárgy érkezett be. A kis kezdet tehát impozáns arányokat öltött, az öt kenyér és két halból sokan laktak jól. 197 sorsjegy tulajdonossa jutott szép és értékes nyereményhez, a mi páratlan eset a sorsjátékok világában.

Leirhatatlanul impozáns képet nyújtott, mikor a kézimunkák két előkelő üzlet kirakatában kivoltak állitva s folyton nagy közönséget vonzottak oda, hogy a szingazdag, igazán meglepő látványban gyönyörködjék. Hát még mikor az egész együtt volt kiállitva csinos, izléses elrendezésben az unitárius kollegium tornatermében a sok szebbnél-szebb, szemet, szivet gyönyörködtető kézimunka, a mely elkezdve az olajfestésü képeken, le a kis horgolt, vagy varrottas terítőcskéig mindent magában foglalt, a mi női kézimunka czímen »a Nők Világában« ismeretes. Azok számára, a kik jelen nem lehettek sorsjátékunkon, igyekszem annak egy halvány képét iderajzolni az olvasóra bizva, hogy azt tetszése szerint kiszínezza magának s nem félek attól, hogyha képzelete kissé merész szárnyakon csapong is, a valóságot messze tulszárnyalja.

A terem egyik falát — melyre az ifjuság diszszáslaja omlott alá, ez a remek lobogó, a mely szintén unitárius leányaink áldozatkészségéről tanuskodik — olaj- és vízfestésü képek, festett disztálak, himzett faldiszek boritották, alattuk hosszu sorban a kanapé párnák sokasága vonult el, himzéssel, festéssel, persa és keretmunkával, csinos, divatos összeállitásban. A terem egész széles-

ségét elfoglaló hosszú asztalon aztán a terítők, futók, kézitáskák, csipkemunkák és más disztárgyak leirhatatlan nagy sokasága volt a legnagyobb gonddal elrendezve, hogy a szem belefáradt míg azt mindkétfelől végig nézte.

S nekünk, unitárius nőknek büszkeségtől dobogott a szívünk, látva »a mi népünk«-nek ezt a rendkívüli áldozatkészségét. Azok a nők, a kik rövid pár hét alatt módot nyújtottak arra, hogy az új főiskola fiatalságát az alá a pompás zászló alá sorakoztassák, azok a nők, a kik minden külön felszólítás, minden személyes pressio nélkül ennyi szép és értékes munkával járultak hozzá ügyünknek, a »Nők Világá«-nak gyarapításához, azok még idővel más áldozatokat is főgnak hozni vallásos céljaink előmozdítására, a mit mi azzal igyekezünk meghálálni, hogy a »Nők Világá«-ban úgy a jelenben is, mint a jövőben érdekes, szívet gyönyörködtető, lelket nemesítő olvasmányt nyujtsunk.

Igyekezzünk, törekedjünk hát vállvetve ezélunk felé, közös áldozattal, közös munkálkodással.

És ezzel — köszönetet mondva mindazoknak, a kik oly készséggel siettek segítségünkre célunk elérésében — befejezem közleményemet azzal a kis, de hatásos jelszóval, a mely már annyi nemes ügyet segített diadalra és bizva a jövő közös sikerében, azzal búcsuzom kedves olvasónőinktől, hogy: Előre!

Fanghné Gyujtó Izabella.

Percselné Kosma Flóra, a Budapesti Dávid Ferencz Egyelet büszkesége, a DFE. estélyen felolvasást tartott ily czimen: »Unitárius nők világa«. A felolvasó egyénisége, hódító szerénysége és magas mivelttsége mindenkit előre elbájozt; felolvasása az egész nagy sokaságot bámulatba ejlette. Ellehetett mondani minden túlzás nélkül »soha még nő így nem beszélt.« »Ez a modern unitarizmus profétanője.« Ilyen még csak kilencz kellene és meghódítaná ez országot az igaz hitnek, a cselekvő szeretetnek és a tiszta unitarizmusnak. Az unitarizmus nagy előnyeit, kiváló szépségeit, a társadalom és az avult vallásos nézetek hiányait erősebb igazsággal mostanában nem ecsetelte toll. S azonkívül a gyönyörű női hang csengése, míndent átjáró érzése, lebilincsel, elhatározásra birt és magával ragadott.

Unitárius nők világa.

— Felolvasás a Dávid Ferencz Egylet Estélyén. —

Midőn azon megtisztelés ért, hogy ezen felolvasásra lettem felszólítva és próbakép először irtam le felolvasásomnak czimét, őszintén megvallva, kissé gondolkodóba estem az „unitárius“ jelző felett. Hát még mi is *felekezetekre* osszuk a lelkek világát, mintha bizony a mai felvilágosodott korszakban szabad lenne különbséget tenni unitárius, katólikus vagy református nők világa között és nem éppen mi unitáriusok lennénk arra hivatva, hogy ne *válaszfalakat*, hanem minden tekintetben *egységet* hirdessünk!

De éppen enuek a töprengésnek lett az a következménye, hogy újból és újból leirtam a nekünk oly sokat jelentő kedves „unitárius“ szót, mindig jobban meggyőződve arról, hogy ennél tágabb fogalmu, a felvilágosodottságot és korszellemet jobban kifejező jelzőt úgy sem találhatnék sehol; mert az én felfogásom szerint itt nem az *elnevezés* ered a *felekezettől*, hanem inkább a mi áldott vallásunk van abban a kellemes helyzetben, hogy ezen, korunknak megfelelő *egység* hirdető nevet méltán megérdemli.

Ha tehát én *unitárius nők világa* czim alatt az *unitarizmust* jelölöm ki, mint vezető csillagunkat, minden törekvésünknek, cselekedeteinknek egyedüli zsinormértékét és az *unitárius szellem* terjesztésére buzdítom nőinket, akkor szerintem nem a sokszor és méltán elítélt *felekezeti szellemet* szolgálom.

A mai liberális világban, ha vallásról van szó, „szabadelvű“ ismerőseim ajkairól rendszeren háromféle különböző véleményt hallok. Az első vélemény azt hangoztatja, hogy a mai felvilágosodott korszakban vallással előhozakodni vagy éppen *foglalkozni*, egyáltalában nem szükséges, mert ugy sem veheti azt manapság komolyan már senki. A másik — szintén szabadelvűnek tartott állítás — éppen megfordítva, egyformán figyelmünkbe ajánl *minden* vallást, nagylelkű liberálizmussal hangoztatva, hogy mindegy, akármelyiknek befolyása alatt állunk és neveltetjük gyermekeinket, a fő, hogy azt őseinkhez méltón, lelkiismeretesen megtartsuk és hűségesen kultiváljuk. A harmadik vélemény azoké a gondolkodó, de közöuyös lelkeké, kik elismerik ugyan, hogy van egy felekezeteken felül álló, a lelkekben és szivekben lappangó *közös* vallás, mely észrevétlenül szétágazik az egész világon és a felekezeteknek önkéntelenül szétválasztó hatása ellenére, *egymáshoz* lánczolja, összeköti az érző művelt embereket, de megvan róla győződve, hogy miután ezt tudomásul vette, egyuttal már eleget is tett gondolkodó emberhez illő kötelességének; mert a nagy tömegnek, főképen

a *népnek*, úgy is egy, minél bigottabb, fenyegetőbb vallásra van szüksége, hogy legyen mitől félni.

Felolvasásomnak az volna tulajdonképeni célja, hogy próbáljam bebizonyítani, miszerint a kinek szívében lakozik ezen *egységet* hirdető, *egységet* előmozdító *egyetemes* vallás, annak kötelessége, hogy azzal ne csak magának, hanem embertársainak, különösen pedig elnyomott embertársainak *felemelésére* szolgáljon. S miután mi unitáriusok nemcsak szívünknek legrejtettebb zúgában *titokban* ápoljuk ezen, dogmáktól ment racionálisnak nevezett, de örök időkre szóló élő hitet, hanem büszkén, nyíltan, egy felvilágosodott kis gyülekezetet: *felekezeti* képezve, hangosan hirdetjük korunknak megfelelő liberális tanainkat, mi vagyunk első sorban hivatva arra, hogy ne csak papjaink, hanem mindnyájan, tehát mi *unitárius nők* is vallásunknak világosságot terjesztő ereje által szolgáljunk a közjónak.

Világért sem felekezeti térítést értek én ezalatt, csak olyan forma vágyat érzek, mint az a vándor, ki egyszerre a többtől egészen elütő magasabb, szebb és világosabb tájra érkezik, hol tisztább a levegő, melegebben süt a nap, egészségesebb a talaj és *sokkal szélesebb a szemhatár*, hogy ha belátja is, hogy örömeiben nem terelheti az egész emberiséget, nem szoríthatja az egész világot e kis édenkertbe, de legalább a *levegőjéből*, a *világosságából* szeretne észrevétlenül juttatni mindenhova, minden ember számára.

Sokszor kérdik tőlem más vallásu ismerőseim, rokonaim, hogy *más-e* hát csakugyan a mi levegőnk, *más-e* a mi világosságunk és ennél fogva van-e az unitarizmusnak csakugyan akkora tisztító és leformáló ereje, mint a hogy azt mi mindnyájan hirdetjük, és ha igen, vajjon van-e a magyar társadalomnak oly nagy mértékben szüksége ezen reformáló erőre, hogy még mi unitárius nők is, kiknek első sorban a konyhán és családunk körében volna a helyünk, tüntetően vallásunk mellett harcolunk és minden áron annak szelleme által kívánjuk magunkat és környezetünket a divatos kórok ellen megóvni

Hogy milyen tiszta és világos eszméket hirdet a mi valásunk, azzal már régen tisztában vagyok, de hogy mily *befolyásoló erővel* birnak ezen eszmék a lelkek világára, arról csak a télen győződtem meg igazán. Hetekig foglalkoztak ugyanis a lapok egy oly esettel, melynek kimenetelére nagyon kíváncsi voltam és miután szerettem volna minél több embernek az erre vonatkozó ítéletét hallani, feltettem magamban, hogy a kivel csak találkozom, attól, feltűnés nélkül, megtudakolom véleményét. Miután úgy rokonságomnak, mint ismerőseimnek száma igen

nagy, természetesen képviselve vannak abban az összes számot tevő keresztény felekezetek.

Kérdősködéseimnek eredménye az volt, hogy míg a többi kisebb vagy nagyobb mértékben orthodox egyházhoz tartozók minden közös irány nélkül egyéniségükhez, társadalmi állásukhoz, műveltségükhöz mérten egyik így, másik amugy nyilatkozott, teljesen tekintet nélkül hagyva vallásuk szellemét — ezzel bizonyítva, hogy bizony ma már ezek nem nagy befolyással bírnak az intelligens lelkek világára — az *unitárius* ismerőseim, mintha csak összebeszéltek volna, *egyttől-egyig* mind egy irányu, még pedig a legliberalisabb és leghumánosabb feleletet adták.

Nagyon természetes, hogy ebből én azt következtetem, miszerint ezt az *egyöntetű* logikát, ezt a közös irányt, mely összeköti a különböző tehetségű, különböző nemű és társadalmi egyéneket, csakis vallásuoknak hatalmas befolyásoló erejének köszönhetjük, egy oly közös gondolkodásmódot teremtve számunkra, mely nemhogy veszélyeztetné önálló egyéniségünket, hanem azt mindinkább kidomborítja és szabadabbá teszi.

Mert míg a többi vallás külön e célra készült korlátokkal és különféle bénító hatások által kívánja egyesíteni az embereket, addig az unitarizmus éppen ellenkezőleg még az emberi természetben gyökerező minden ilyenmü hajlamot is kiürtani igyekszik, ezáltal terelve hiveit a közös cél felé.

Miután pedig lépten, nyomon tapasztalhatjuk, hogy nem minden lélek érheti el minden vezetés, minden külső befolyás nélkül, vagy épen egy *ferde utmutatás* ellenére a gondolkodásmódnak azt a magaslatát, mely *cselekedeteire* nézve is mint egy *garantiát* szolgáltat, be kell látnunk, mily nagy mindenkor a szükség egy *megbízható* vezető erőre és milyen fontos, hogy mi unitárius nők is hiven ápoljuk körünkben vallásunknak felvilágosító szellemét.

Elég most is egy pillantást vetni társadalmunkra — akár fölfelé, akár lefelé tekintünk — hogy tisztába jöjjünk azzal a ténnyel, miszerint a kereszténység ebben a mostani alakjában még mindig nem érte el azt a sikert, melyet Jézus vallásától méltán várhattunk volna és soha sem volt nagyobb szükség a mi vallásosságot terjesztő és *jellem fejlesztő* eszméinkre, mint éppen ma, a kereszténységnek XX. százában.

Midőn megfigyelem a nagy diszharmoniót, mely az emberek *vallásossága* és *gondolkodásmódja*, *cselekedetei* között létezik, önkénytelenül eszembe jut azon német tudósnak uti tapasztalata, ki egy kis német faluba érkezve s kíváncsi lévén a lakosságnak vallásos állapotára, kérdősködéseire a következő feleletet kapta

az ottani plebánostól: „A mi a nép *vallásosságát* illeti, az ellen nem lehet a legcsekélyebb kifogásom sem, mert ennél *buzgóbb* és *áhitatosabb* hiveket kívánni sem lehetne, csak a *tolvajlásról*, *gyújtogatásról* és *erkölcstelenségről* tudnám valami módon leszoktatni.“

Bár ez egy kissé drasztikus hasonlat, de én mégis úgy érzem, hogy az egész mai társadalomra bátran alkalmazható. A templomok telve vannak imádkozókkal, a régi dogmákhoz még mindig *újak* lesznek csatolva, a közönség veti a keresztet, vagy zsoltárokat énekel, a felsőbb rétegekben pedig — élén az arisztocráciával — szinte sportszerűen üzik a vallásosságot, de valahogy az újságot gyermekeink szeméi előtt ne feledjük, mert ennyi botrányt, rémhirt, sikkasztást, gyilkosságot nem olvashattunk, mint most, és soha jobban meg nem győződhattunk a társadalom minden rétegének rohamos elzülléséről, mint éppen ma. Soha jobban *kasztokra* nem oszlott társaságunk, soha nagyobb hajsza nem volt a gyors meggazdagodás, üres czim, rangok, kitüntetések elnyerése után, soha nagyobb értéke nem volt a születési előnyöknek és soha nagyobb nyomor, elkeseredés és zúgolódás nem uralkodott a nép között, mint éppen ma, a valóságos kultuszok idejében

Ebből csak világosan lehet következtetni, hogy nem egy különböző korlátokat, különböző válaszfalakat, dogmákat hirdető kereszténységre nem „egyedül üdvözítő“ kiváltságokat osztogató egyházakra és hitformákra volna ma szükség, melyek még jobban *osztalyozzák*, még jobban szétválasztják, elidegenítik az amugy is ellenségeskedő embereket egymástól, hanem a mi *egységet* hirdető és *békességet* terjesztő humánus keresztény hitünkre.

A mai békétlen anarchista világban nem egy szeszélyes, boszuálló Isten kell a népnek, ki a mindeunapi munkát is *boszúból* és *büntetésből* méri a szegény emberiségre, hogy ezen tanítás következtében azt egy egész életen keresztül *átok*-nak tekintsük, hanem éppen az unitarizmus szelid Istene, ki még a nehéz munkát is *felémlésünkre* és *vigasztalásunkra* nyújtja:

Ma a szocziálizmus elkeseredett harcjai közepette, midőn a nép elfognlt és ellenséges szemmel néz minden megközelíthetetlen polcz felé, nem egy elérhetetlen távolságu, magas podiumon ülő csodás Krisztusra volna nekünk szükségünk, ki majd egyszer eljövend itélni elevenek és holtak felett — hogy talán még ő is protekciókat osztogasson — hanem éppen a mi egyszerű, szegény szülőktől született *ember* Jézusunkra, ki *éppen az által* segíti legjobban hordozni keresztünket, mert *tudjuk*,

hogy *ugyanugy* született, *ugyanugy* küzdött, töprengett és szenvedett, mint többi szegény sorsosa, és mégis — szívében hordva az isteni kijelentést — *szeretettel* és *békességet* hirdetve, *bizalommal* haladt nehéz útján előre. Ki megmutatná, ugy a magasban levőknek, mint az elcsüggedt nép előtt, hogy bizony világra szóló megváltó munkát végezhet még a jászolban született ember is, ha hűséges fia az Istennek! És myszterimokból kibontakozott természetes alakja *felemelné* végre az emberfogalmát azon alantos színvonalból, a melybe az orthodox tanok iparkodnak azt még ma is lenyomni, szinte természetesnek deklarálva ez által az emberiségnek mindig gyarlóbb és tehetlenebb voltát!!

Nem a világtörténelemnek, nem a tudományos világnak, hanem első sorban a *nagy közönségnek* és a *szegény népnek* volna *jussa* ehhez a mi ember Jézusunkhoz, valamint az egész felvilágosító és jellemfejlesztő vallásunkra, nem annyira az önmagától is helyt álló, kiemelkedő szellemi embereknek volna szükségök, mint épen a *leggyengébbeknek* és ügyefogyottabbnak, kikkel egy vagy más tekintetben ugy is mostohábban bánt a sors!

A mi világosságot terjesztő vallásunk tehát éppen *népünkre* nézve a legnagyobb áldás. És ha az orthodox vallások feltűnő hanyatlásuk daczára még ma is bírnak annyi befolyásoló erővel, hogy a *korszellem*, az *általános haladás* és *felvilágosodottság ellenére* még a *legfelsőbb* körökben is meglátszik egy bizonyos tekintetben azoknak *bénító* hatása, csak feltételezhetünk a mi folyton izmosodó egészséges vallásunkban annyi *ébredtő* erőt, hogy viszont képes legyen az *egyszerű népnél* is egy bizonyos fokú intelligentiát előidézni.

Az igaz, hogy a közvélemény azt tartja, hogy bűn a népet tudatlanságából, hiszékenységéből felébredtetni, mert az már neki valószínűleg *predestinálva* van. De tudja az Isten miért, én mindig megborzadok, ha ilyesmit *keresztény* ajkokról hallok. Vajjon mit szólna ehhez a beszédhez a mi Jézusunk, ki éppen a *népből* választotta ki embereit és első sorban *azokat* nevelte, azokat oktatta, sőt azokra bízta az ő világosságot terjesztő tudományát is.

Hiszen a nép intelligentiája nélkül lehetetlennek is tartom a nemzeteknek bármily téren való boldogulását.

Hogy egyebet ne említsek, vegyük csak az egészségi viszonyokat. Ma péld. a tuberkulózisnak veszedelmes terjedése idejében, mennyivel könnyebb volna e veszedelmes kórnak útját állni, ha az orvosoknak kevesebb akadályokkal, kevesebb elítéletekkel kellene megküzdeni. Minél világosabb értelemmel bír egy nép, annál könnyebben lehet vele megértetni, hogy

bizony léteznek fertőző betegségek, melyektől óvakodni kell s nem történne meg olyan eset, hogy tekintélyes községekben megveréssel és kidobással fenyegetik az orvost, ha mer ragályos betegségek után fertőtleníteni.

Bőven tapasztalhatjuk, hogy a melyik embert *egy életen* keresztül valótlan mesékkal és csodadolgokkal befolyásolnak, az képtelen az egyszerű logikus tanácsot befogadni. Volt nekünk egy jó öreg szakácsnénk, ki gyomorgörcsökben szenvedett, de minden igyekezetemmel sem birtam rávenni, hogy az orvosilag rendelt cseppeket bevegye, hanem minden egyes alkalommal *háttal* ült a küszöbnek és visszafelé mondta a Miatyánkat, a hogy ezt neki egy bucsura járó szomszédasszony tanácsolta.

Egyre jelennek meg tudományos értekezések magyar és külföldi professzoroktól, hogy mi módon lehetne a kedvezőtlen egészségi viszonyokon javítani és mivel lehetne kapacitálni az alsóbb osztályokat is, hogy belássák az óvintézkedések szükségességét, de az egyiknek sem jut eszébe, hogy mily abszurdum a tudatlan és vakhitben élő embertől azt kívánni, hogy teljesen fegyelmetlen agya most *egyszerre* alkalmazkodjék a legmodernebb óvszabályokhoz.

Ha az unitarizmusnak világos nézetei a nép között is jobban terjednek és kipusztítani igyekeznek azon ellenszenveteket, melyeket a többi vallások merev dogmái akaratlanul is előidéztek egyes fajok és felekezetek ellen, nem fordul majd szegény hazánkban elő az a szégyenletes dolog sem, hogy a XX. században minduntalan ártatlan embereket hurczolnak a bíróság elé, mert azok a keresztényeknek „vérét veszik“ és nem történhetik meg az a komikus dolog sem, mint a miről én magam győződtem meg nem régen, hogy felháborodik a nép, midőn azt olvassa, hogy egy „öreg zsidó“ meggyilkolásáért éppen úgy ítél a bíróság, mintha bizony valami „érdemes keresztényt“ öltek volna meg.

Ezek, és még számtalan hasonló okok miatt tartom én szükségesnek, hogy a hányan csak vagyunk, még mi gyöngénők is értékesítsük valamiképpen a vallásunkban foglalt erőt és minden igyekezetünkben arra törekedjünk, hogy legalább a *mi* népünk, a *mi* társaságunk emelkedjék vallásunk által egy oly színvonalra, melynek következtében üdvös és befolyásoló hatással lehessen a más vallásu környezetre is, mert hiszen leirhatatlan az, hogy mennyi hátrány háramlik azáltal hazánkra, hogy a nagy közönség nem emancipálja magát az elfogult nézetek alól.

Természetesen minél nagyobb a terünk az unitárius szellemet körünkben fejleszteni, minél több lélekre van befolyásunk, annál nagyobb sikereket érhetünk el, annál teljesebb missziót végezhetünk. De senki közülünk nem munkálkodhatik oly áldást-hozóan, mint lelkészeinknek, különösen pedig vidéki lelkészeinknek nejei, kik férjeikkel vállvetve iparkodhatnak a vidék népét, különösen annak asszonyait, leányait vallásunk szelleme és ereje által oly irányban befolyásolni, hogy azok magaviseletük, észjárásuk, erkölcsiségük által *kiemelkedve* a többi egyház hívei közül „gyümölcsseiről“ ismertessék meg az unitarizmusnak még mindig ismeretlen fáját.

Én nem tartom magamat irigy természetűnek, temérdek asszonyi gyengeségem mellett ezt az egyet soha sem tapasztaltam. Barátnőim, rokonaim közül sokat látok nagyon magas, sokak által irigyelt polczokon. Örülök szerencsésüknek, de nem irigylem őket. Hanem *unitárius papné*, még pedig falusi papné igazán széretnék lenni.

Mennyi tér nyílik itt a mi áldást kilehellő vallásunknak *gyakorlatba* vitelére! Mennyire ki lehet e helyzetben az unitarizmusnak *kifogyhatatlan* kincseit aknázni, hogy azok a becsületesen tiszta eszmék, melyeket a férj vasárnaponként katedrájáról hirdet, a nép *életére* és *gondolkodásmódjára* javító és reformáló hatással lehessenek.

Igaz, hogy ez lehetséges legyen, nagyon közel ismeretségben kell lenni a helység népével, különösen ismernie kell annak majd minden asszonyát, leányát. Részt kell venni azoknak örömeiben, bánatában, ösztönözni kell őket a jókedvű munkára, iparkodni kell eltalálni azt a hangot, a melylyel lelkükhöz, szívékhöz legközelebb lehet férközni és így vallásunk szellemét, annak világos, *emberséges* tanait és nézeteit észrevétlenül átültethessék az egyszerű lelkekbe.

De hogy a papné ezen működése meg legyen könnyítve és nehéz feladatukban támogatásban részesüljenek; szabadjon nekem felvetni azon eszmét, miszerint szervezzen az unitárius községek nőpublikuma — élén a papnéval vagy tanítónéval — külön-külön egy oly kis „Nők világa társaságát“ vagy „munkakörét“, melyben hasznos kézi munka és felolvasások mellett *valódi unitárius szellem lenne ápolva*. A divatos jourok helyett tartott ezen kedélyes kis összejöveteleken bizalmasan megbeszélhetnék nőink terveiket, gondolataikat a nép nevelésére és ápolására nézve; kultiválhatnák itt az *unitárius irodalmat*, melyet ha nem acceptált is a magyar protestáns világ, legalább *mi* erősítsük és bátorítsuk magunkat általa. Én az unitárius irodalomnál szebbet és felemelőbbet nem ismerek.

Össze lehetne kötni ezen déltáni összejöveteleket esetleg mindjárt a jótékonyosság gyakorlásával is. Ezen kis körnek feladata lehetne még a szegények vagy betegek ápolása, ruházása, az iskolába nem járó gyermekek iskoláztatása; varrásra, kötésre, és a gyermekek, különösen a *leányok nevelésére és megővésére* való jóakaró oktatás, valamint *hasznos és felvilágosító olvasmányok terjesztése*.

Ily módon gondolom én, hogy az unitárius asszonyok nem csak *egyházuknak*, de még *hazájuknak* is szolgálatára lehetnének.

De hogy eredményre is számíthassunk, vagy csak szerencsésen meg is kezdhessük munkánkat, ahhoz nemcsak Istennek segedelmét, nemcsak szeretett főpásztorunknak áldását, valamint buzgó nejének, a Dávid Ferencz Egylet alelnökének bátorítását, esetleg intő vagy figyelmeztető jóakarátát, egyházunk vezető férfainak buzdítását kérjük, hanem kérjük egyuttal, hogy *nőink* is — a távolságok daczára — *szeretettel és lelkesedéssel támogassák és erősítsék e munkában egymást*.

Ezen *egymás* támogatása, egymás szeretete és összetartása céljából és a mi apostolunk: dr. Boros György theol. dekán úr jóvoltából — ki magyar hazánkban már annyi üdvös és nemes unitárius ügynek volt szerencsés kezdeményezője és *fáradhatatlan* munkása — jelent meg ezen év február havában az első magyar unitárius női lap „Nők világa“ czim alatt, mint az „Unitárius Közlöny“ melléklapja.

Ez egy nagyon egyszerű külsejű, minden diszítés, felesleges sallang nélküli, tiszta fehér kis ujság, szinte *symboluma* annak az egyháznak, melyhez tartozik. Bizony a szecsessziós külsőkhöz szokott, divatos hölgyek, nem sok örömet lelnének benne.

Törekvése, hogy valamint külseje, ugy tartalma is minél természetesebb, minél világosabb, könnyen és egyszerre áttekinthető legyen, kerülve itt is a mesterkéltn fogásokat, hogy valamint azon egyház, azon vallás, melynek kis lapunk is eredetét köszönheti, eltörölte belsejében a felesleges dogmákat, felesleges sallangokat, melyek csak az emberiségnek minél több és apróbb szétszakadásaira vezetnek, ugyanugy törölje ki ezen egyházát híven szolgáló kis lap a nők világából is azt a temérdek előítéletet, semérdek felesleges szabályt és formaságot, mely csak megbontja annak összhangját és képtelenné tesz bennünket a komoly munkára

Nagyon találóan jegyezte meg lapunk ismertetése alkalmával főmunkatársunk: Fanghné Gyujtó Izabella ő nagysága, hogy mindenféle más irányu magyar női lap van már régóta, csak éppen az ilyen szellemü hiányzott nagyon. Mert valóban

magyar női lapjaink két oly szélsőséget képviselnek, melyeknek egyike sem felel meg a kor kívánalmainak. Az egyik irány — a hogy azt, ha jól emlékszem, egyszer már meg is irtam — csak a divatnak, divatos szokásoknak és étkezéseknek, mulatóságok, színházak leírásának van szentelve. Szépirodalmi része is inkább ezen irányba tereli, folyton a figyelmet. A másik dicséretesebb irány bár keresztény lélekhez és szívhez szól, de tisztán az *egyoldalú* vallásosságnak és hitformák számára van fenntartva, csakis egy *kiszabott* irányban, *kiszabott korláton belül*, ismertetve az evangélium igazságait.

Pedig nekünk nem *felekezeti*, hanem *általános* igazságokra van szükségünk és ha a mi kis lapunk a *kornak megfelelő módon és utakon* oly szellemben hirdeti Jézus evangéliumát, hogy azt *egyformán* élvezheti a *katholikus, református*, sőt *zsidó* asszony is, akkor éri csak el igazán kitűzött célját és akkor lesz csak a szó legmagasabb értelmében *unitárius* „Nők világa“.

Arra kérjük tehát unitárius szívű asszonyainkat és leányainkat, hogy egyesüljenek velünk e kis lap által is, terjesszék azt a jó cél érdekében minél szélesebb körben, közöljék benne terveiket, gondolataikat, esetleg ellenvetéseiket, ha egyikünk vagy másikunk nézeteivel nem egyezik meg gondolkodásmódjuk, hogy legalább közelebbről megismerkedhessünk és így egyesített erővel iparkodjunk, hogy úgy lapunkat, valamint a felolvasásomban említett szerény, de buzgó működésünket egy oly niveaura emeljük, mely minden tekintetben megfeleljen unitárius eredetének.

Ez által bizonyítsuk be, hogy bár egyenként gyengék és erőtlenek vagyunk, de azért lelkesedés és összetartás által mégis segítségére lehetünk egyházunknak; mert az a szellem, mely vallásunkat áthatja és jellemzi, egy *külön* kis világot teremthet számunkra is — az *unitárius nők világát!*

Perczelné Kozma Flóra.

A Dávid Ferencz-Egylet „Nők világa“ sorsjátékára küldött tárgyak:

(Befejező közlemény.)

Point lace gallér	Árkosi Lajosné, Kolozsvár.
Vörös bársony terítő, horgolt dísszel	Kis Jenőné, H.-Szt.-Pál.
Posztó takaró selyem himzéssel . .	Özv. gr. Bethlen Gergelyné, Kolozsvár.
Tálczakendő negatív himzéssel . .	Nagy Lenke, Kolozsvár.
Point lace milieu	Fekete Gáborné „

Gyümölcsstakaró horgolás	Kiss Istvánné, V.-Szt Iván.
Kanapépárna, lapos himzés	Sinczki Juliska, Kolozs.
Tálczakendő, keresztimzés	Németh Istvánné, Toroczkó.
kalotaszegi himzés	" "
Asztalfutó, régi kalotaszegi himzés	Botár Istvánné, "
Lámpatálca, aranyhimzés	Mikó Tilda, Abrudbánya.
Ujságtartó, lapos himzés	Benczédi Gergelyné, Ko- lozsvár,
Párna, csipke behuzattal	Kimpel Flóriánné, Torda.
Ujságtartó, lapos himzés	Dr. Pálffy Gyuláné "
Asztalfutó, keresztimzéssel	Varga Ila, "
Szender párna	Gegesi Samuné "
Selyem takaró, applikációval	" "
Horgolt gyerekrékli	Ajtay Mariska "
Posztóterítő lapos himzéssel	Solymossy Emilia "
Kanapé-védő selyemfestés	Barla Erzsi, "
Takaró kalotaszegi selyemhimzés	Czakó Ilona "
" " "	Czakó Eszter "
Zsebkendő tartó, lapos himzés	Varga Dénesné, "
6 drb. pohár alá tányér, horgolás	Székely Juliska, "
Törülköző, tüfestés	Székely Ilona "
Tálczakendő, keresztimzés	Ajtay Juliska "
Milieu, ajour munka	Derzsi Károlyné, "
Kanapé-védő, selyemhimzés	Lörinczi Dénesné "
Tálczakendő, magyar himzés	Székely Rebi, "
Virágváza, rococco alak	" "
Porcellán, mp.	" "
Nagy virágváza, chrisanthenekkel	Tóth Olivérné, "
" " "	Dr. Jancsó Ödönné, Nagy- Enyed.
Tálczakendő, lapos himzés	Dr. Jancsó Ödönné, Nagy- Enyed.
Fogas, bársonyfestés	Dr. Jancsó Ödönné, Nagy- Enyed.
Milieu, horgolással	Székely Margit, N.-Szeben.
Kézélő tartó doboz. lapos himzés	Székely Mózesné, "
Milieu, kalotaszegi selyemhimzés	Ejzaki Mariska, Kolozsvár.
Kanapé-védő hosszúöltéssel	" Sárika,
Asztalfutó, száröltés és kereszt szem	Gvidó Ilona, D.-Szt-Márton.
Diványpárna, kalotaszegi varrással	Gvidó Béláné, "
Horgolt, terítő	Molnár Kata, "
" " "	" "
Butor-védő, horgolás és himzés	Ürmössy Róza, "
Asztalfutó, szálhuzással	Barra Lajosné, H.-Almás.
Házi szőtt kisterítő	" " "

Millieu bécsi keresztöltéssel . . .	Kriza Boriska, H-Almás.
" selyem himzéssel . . .	Tary Irene, "
" " " " . . .	Hermann Ilona, "
Asztalfutó negatív munka . . .	Endrasser Benedekné, Kolozsvár.
Kis tálcza horgolás . . .	Jancsó Sámuelné, N.Enyed.
" terítő keresztimzés . . .	" " "
Tópárna pointlace . . .	" " "
Zsebkendő tüll-himzés . . .	Özv. Nagy "Józsefné," Far-
Kötény háziszótt . . .	kasmező.
Kanapé-párna selyemfestés . . .	Orbók Ilonka, Kolozsvár.
Mileu ajour munka . . .	Derzsi Károlyné, Torda.
" horgolással . . .	Székely Margit, "
Orpheus a vadállatok közt (rajz) . . .	Barabás Piroska, Verespat.
Aquarell-festés . . .	" " "
Levelező-lapok, kézi festés . . .	" " "
Kötény tüllhimzés . . .	" Ilonka, "
2 torta-kendő himzés és horgolás . . .	Lehmann Róbertné, Kolozsv.
Tálczaterítő tüffestés . . .	Páll Piroska, Kolozsvár.
Divánpárna selyemfestés . . .	Sámi Anna, "
Horgolt terítő . . .	Májai Irma és Ilonka, Szt-Gericze.
Képkeret laposhimzés . . .	Árkosy Vilma, D.-Szt-Márt.
Hosszu asztalfutó . . .	Kilyéni Erzsébet, Hossz-falu.
Két porcellán virágváza . . .	P. Horváth Gabriella, Szépl.
Három porcellán nipp . . .	" " " "
Asztalfutó laposhimzés . . .	" " " "
Milieu selyemhimzés . . .	" " " "
Legyező, olajfestmény nyel . . .	Nagy Gyuláné, Kolozsvár.
Kredencz-takaró . . .	Dr. Jankovich Pálné, Székely-Keresztur.

Az estély és sorsjáték lefolyása.

Alig vártam, hogy meglássam a mi sorsjátékunkat. A mit láttam, tapasztaltam, meglepett.

A sorsjáték engedély alapján történt egy hatósági biztos jelenlétében.

A húzás előtti napon a hatósági kiküldött jelenlétében az összes sorsjegyek számait megvizsgálták. A 197 nyereménytárgy az unitárius kollégium tornatermében ki volt rakva egy hosszú asz-

talán. Meg volt számozva olyan sorrendben, a milyen sorrendben beérkeztek. Az első számú nyereménytárgyat az első kihuzásnál kikerült sorsjegy nyerte és így tovább.

25-én, a húzás estéjén nagyszámu közönség gyült egybe, Voltunk vidékiek is. A fényesen sikerült koncert volt a bevezetés. A papnövendékek énekkara kétszer énekelt nagy hatással. Majd Ürmösi József és Kelemen Sándor duettek Izlai Géza harmonium kíséretével. Gál Miklós elszavalta Rédigér Géza lelkesítő költeményét »A magyar nőkhöz.«* Az est fénypontja Perczelné Kozma Flóra asszony felolvasása volt »A nők világáról.« Mindenki elolvashatja lapunkban, de arról a lelkesült elragadtatásról, melyet e felolvasás idézett elő, csak halvány fogalma lehet a jelen nem voltaknak. Sikere nagyságát legjobban mutatja a főt. püspök úrnak nyomban elhangzott köszönő szavai közül az a kijelentése: »Azt gondoltuk, rég lejárt az a drága idő, mikor próféta nők is voltak, de im a régiek megújultak, *nő profétánk* van újból,«

Ezután elővették a sorsjegyek számaikat tartalmazó ládát, melyet mindenki szeme láttára bontott fel a hatósági kiküldött. E közben egy mellékasztalnál elhelyezkedett az ellenőrző bizottság, a kik egyszerre két azonos sorsolási jegyzőkönyvbe vezették be a kihuzott sorsjegyek számát és nyert tárgyakat. A nyereménytárgyak asztalánál szintén elfoglalta helyét a két kiosztó és két ellenőrző hölgy. Egyik megbízott felolvasta sorra minden szám kihuzása előtt azt a tárgyat, melyet a kihuzandó szám nyerni fog, aztán a közönség köréből felszólított fiatal lányok felváltva kihuzták a számokat.

A sorsjegyek nagy részét a központban adták el, sok kelt el a vidéken is. Hogy kik nyertek és mit, az megtudható az alább közölt kimutatásból. Jó lesz különösen azoknak, kik sorsjegyeket árusítottak, figyelemmel kísérni az eredményt, hogy figyelmeztessék azokat, kik esetleg nem olvassák lapunkat, vagy azokat a helyi lapokat, melyekben szintén közölve vannak a nyerőszámok. A nyerő sorsjegyeket be kell küldeni Dr. Boros Györgyné úrnak (Rózsa-utca 2. sz.), kí magára vállalta azok szétküldését.

Megnyugvással és nagy gyönyörűséggel kísértem az egész játékot. Nagy volt mindnyájunk bámulata a pontos és igazságos rendezésen. A D. F. Egylet választmányát illeti a dicséret és mindnyájunk hálája!

A milyen fényesen sikerült az estély első része, ép oly vidáman telt a második fele, a késő éjjeli órákba nyúló táncmulatság.

Raffaj Irma.

---

* Jövő számban közöljük.

A sorsjáték eredménye.

A Dávid Ferencz Egylet Nők Világa sorsjátékán kisorsolt nyerő számokat közöljük, megjegyezvén, hogy a nyereménytárgyak beérkezésük rendje szerint számoztattak 1—197 számmal. Tehát az első nyerő szám (1201) nyerte az 1. számú tárgyat, az utolsó (2015) a 197. számút. A nyerőszámok a sorsjegyek számai: 1201, 399, 2740, 1261, 434, 147, 1102, 892, 265, 1568, 2368, 1692, 550, 2790, 2344, 1626, 1867, 1524, 1071, 1528, 982, 689, 2742, 2413, 1924, 993, 2034, 2928, 979, 492, 53, 33, 1341, 1994, 1619, 2732, 2107, 1413, 210, 1170, 2989, 2780, 11, 1245, 2590, 1801, 2678, 2093, 1700, 364, 711, 104, 1349, 1616, 76, 2711, 151, 393, 1606, 1006, 513, 2300, 2915, 2760, 1521, 846, 1476, 350, 49, 880, 914, 1560, 684, 2853, 2619, 12, 2077, 969, 137, 2877, 428, 163, 499, 85, 673, 1803, 1197, 1121, 454, 821, 1936, 1636, 646, 2860, 2706, 227, 167, 2939, 1778, 2576, 471, 2513, 1301, 2119, 1294, 1970, 1259, 1148, 1949, 1826, 1427, 2632, 2945, 1919, 1797, 2637, 748, 2022, 1702, 927, 1997, 258, 956, 2445, 212, 2542, 1096, 2047, 697, 586, 2990, 132, 447, 47, 1861, 162, 814, 1960, 2522, 1401, 203, 2655, 1023, 165, 2673, 357, 972, 194, 2264, 2277, 2526, 1926, 2921, 669, 140, 2828, 2518, 1946, 2023, 1819, 2419, 246, 2728, 898, 1402, 836, 2554, 731, 402, 1471, 2842, 1146, 37, 773, 2231, 656, 2072, 1814, 1785, 1825, 1411, 1441, 808, 1425, 341, 1752, 2424, 812, 2202, 2201, 1780, 2118, 699, 2122, 2241, 2453, 2015. A nyeremények csak a sorsjegy beküldése után adatnak ki. A tárgyak elviteléről a nyertesek sziveskedjenek intézkedni.

A Nők Világa három főmunkatársa Fanghné Gyultó Izabella, Perczelné Kozma Flóra és Raffaj Irma Kolozsvárt a DFE. gyűlésén személyes ismeretséget kötöttek s a szó szoros értelmében kezét fogták a Nők Világa nemes munkájára. Hosszas értekezletet tartottak az Unitárius Közlöny szerkesztőjével együtt s megállították a jövő évi munkatervet. A Nők Világa az új évben minden második hónapban meg fog jelenni változatos tartalommal. Élvezettel szemléltük azt a buzgó lelkesedést, melylyel a három jeles nő belemerült a szép és nemes ügybe. Isten éltesse őket s segélje diadalra.

TARTALOM: A „Nők Világa“ kézimunka sorsjátékáról. Fanghné Gy, I. — Unitárius nők világa. Perczelné Kozma Flóra. — A Dávid Ferencz Egylet „Nők Világa“ sorsjátékára küldött tárgyak. — Az estély és sorsjáték lefolyása. Raffaj Irma. — A sorsjáték eredménye. —

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt.